

Handlingsplan: Vold i nære relasjoner

2016-2020

Forord

Med jevne mellomrom, og faktisk ganske så ofte for tida, dukker det opp overgrepssaker i det norske samfunnet. Det gjelder voksne og det gjelder barn. Det skjer i alle samfunnslag og forekommer over alt i landet. Både i bygd og by.

Forskning forteller oss at vold i nære relasjoner er et alvorlig problem og et til dels skjult samfunnsproblem.

Handlingsplanen skal bidra til å skape en kultur for å bry seg og å bry seg om, slik at vi sammen får stoppet volden og hindret at ny vold oppstår. Voldsutsatte i nære relasjoner har ofte sammensatte behov, og flere ulike etater og tjenester må involveres. Utdfordringene for hjelpeapparatet er å kunne tilby voldsutsatte helhetlige, tilgjengelige og faglige gode tjenester. Dette er forsøkt synliggjort gjennom denne handlingsplanen.

Vold har store konsekvenser for den enkelte, men vold i nære relasjoner har også store samfunns-økonomiske kostnader i form av økt behov for hjelpetiltak i skolen, psykisk og fysisk helsehjelp, barneverntiltak samt hjelp fra krisesentertilbud, sosialhjelp og økte behov for politiresurser. (Handlingsplan: Et liv uten vold.). Krenkede barn gir syke voksne.

All offentlig virksomhet har et spesielt ansvar for å påse at kommunens innbyggere ivaretas og kan leve i et samfunn uten vold, overgrep eller frykt for dette.

Vi håper at dere gjennom å lese planen får mer kunnskap om emnet vold i nære relasjoner. Vi gjør dere oppmerksom på at det er linker i planen som er knyttet opp mot kvalitetssystemet i kommunen. Det betyr at hvis dere klikker dere inn på linken finner dere mer informasjon om emnet der.

Overhalla, Februar 2016

For arbeidsgruppa

Lene Viken

Innhold

1.0 Formålet med handlingsplanen	5
2.0 Målgruppe for handlingsplanen	6
3.0 Definisjoner og ulike typer vold	7
3.1 Hva er vold?	7
3.2 Voldsspiralen:	8
3.3 Ulike typer vold	8
3.3.1 Fysisk vold	8
3.3.2 Psykisk vold	8
3.3.3 Mobbing	9
3.3.4 Seksualisert vold	9
3.3.5 Seksuelle overgrep mot barn	9
3.3.6 Grooming-internetrelatert seksuelle overgrep	9
3.3.7 Materiell vold	9
3.3.8 Latent vold	9
3.3.9 Kontrollerende atferd	9
3.3.10 Økonomisk kontroll	10
3.3.11 Trusler	10
3.3.12 Dominerende atferd	10
3.3.13 Ydmyke partneren	10
3.3.14 Isolasjon	10
3.3.15 Ære og æresrelatert vold (kjønnslemlestelse, tvangsekteskap, omskjæring)	10
3.3.16 Radikalisering og voldelig ekstremisme	10
3.3.17 Overgrep mot eldre	11
4.0 Lovverk:	11
4.1 Straffelovens § 196- avvergelsesplikt- den gamle § 139	11
4.2 § 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold	12
4.3 § 282. Mishandling i nære relasjoner	12
4.4 § 283. Grov mishandling i nære relasjoner	13
5.0 Hvordan skal vi handle:	13
6.0 Melding til barnevernstjenesten	13
7.0 Grunn til å tro	13
8.0 Praktiske handlingsverktøy som er linket til kvalitetssystemet:	14
9.0 Tiltak som skal iverksettes i Overhalla kommune:	14

10.0 Tilbud til voldsutsatte	16
11.0 Dinutvei.no	16
12.0 Viktige lokale tiltak	16
13.0 Viktige sentrale tiltak	17

1.0 Formålet med handlingsplanen

Formålet med handlingsplanen er å utrede dagens situasjon for voldsutsatte, beskrive lokale forhold, utarbeide målsettinger, samt foreslå konkrete tiltak som kan bidra til at målene nås.

Kommunen ønsker å ha spesielt fokus på forebygging av vold, og vi ønsker derfor å rette en del av tiltakene inn mot den primærforebyggende delen av det. Her kommer for eksempel fokuset på mobbing og bekjempelse av det, vi må ha fokus på alternative måter å løse konflikter på i stedet for å bruke vold.

Kommunen ser også en sterk sammenheng mellom rusforebygging og voldsforebygging. Ofte er det rus inni bilde når det er voldsepisoder.

Eksempelvis vil en restriktiv ruspolitikk og et styrket tilbud til rusavhengige være viktig for bekjempelse av vold og kriminalitet. Videre vil det å ha tilpassede boliger være en viktig faktor for at voldsutsatte skal kunne bryte ut av voldelige forhold og starte et nytt liv, der en også vil kunne ha behov for psykisk helsehjelp for å bearbeide traumer.

I tillegg har vi over har hatt fokus på fattigdomsproblematikk. Vi tenker at det å bekjempe fattigdom i kommunen har en forebyggende effekt i forhold til vold.

For den som blir rammet av vold i nære relasjoner og som søker hjelp, er det viktig at hjelpen samordnes.

En lokal handlingsplan vil styrke det helhetlige perspektivet og være et viktig redskap for å planlegge og å iverksette tiltak som sikrer bedre samordning og kompetanse på tvers av sektorer og instanser.

Målsettinger og tiltak i planen har i all hovedsak som intensjon at flere som er utsatt for vold i nære relasjoner skal henvende seg til hjelpeapparatet, hjelpeapparatet skal få økt kompetanse til å avdekke vold i nære relasjoner og flere skal få hjelp til å komme seg ut av et liv med vold. Planen skal være sektorovergripende og gjelde aktuelle områder der kommunen har helt eller delvis ansvar.

Målet skal være at alle ansatte i offentlige tjenester skal ha kompetanse til å kjenne igjen tegn eller atferd som gir grunn til bekymring rundt mistanke om vold. De skal vite hvordan mistanken skal håndteres, og sørge for at innbyggerne i kommunen får nødvendig hjelp. Alle ansatte i virksomheter som tilbyr offentlige tjenester skal ha god kunnskap om regelverket knyttet til opplysningsplikten og avvergelsesplikten.

Overhalla kommune skal være en kommune der vi har tjenester som gir rom for refleksjoner rundt praksis, som kan berøre temaet vold i nære relasjoner.

Vi har plukket ut oss 3 hovedområder vi vil jobbe spesielt med:

1. Kunnskap
2. Bevissthet
3. Samarbeid

2.0 Målgruppe for handlingsplanen

Handlingsplanen er utarbeidet i et samarbeid mellom ulike etater i kommunen og politi. Handlingsplanen er utarbeidet for alle som bor i Overhalla kommune. Den er utarbeidet for at vi i større grad skal kunne gi kommunens innbyggere en trygg og god oppvekst og et godt liv i kommunen.

Målet er å få til et godt tverrfaglig samarbeid i voldssaker, og skape gode rutiner for hvordan vi kan håndtere disse sakene på en mest mulig helhetlig måte.

Vold i nære relasjoner er et offentlig ansvar, og må ikke bli definert som et privat anliggende. Denne handlingsplanen er Overhalla kommune sitt verktøy for å bidra til å ta dette ansvaret. Det er imidlertid en forutsetning at det over tid arbeides målrettet og systematisk for å nå de målsettinger som er beskrevet i planen. Handlingsplanen har både barn, unge, voksne og eldre som målgruppe, både som utsatt og utøver av voldshandlinger.

Illustrasjonsfoto Helsedirektoratet

3.0 Definisjoner og ulike typer vold

3.1 Hva er vold?

“Vold er alle handlinger retta mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, skremmer eller krenker, får den andre personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutter å gjøre noe den vil” (Nou:34)

For å kunne vurdere om det er vold eller ikke, må dette vurderes ut fra fire ulike aspekter:

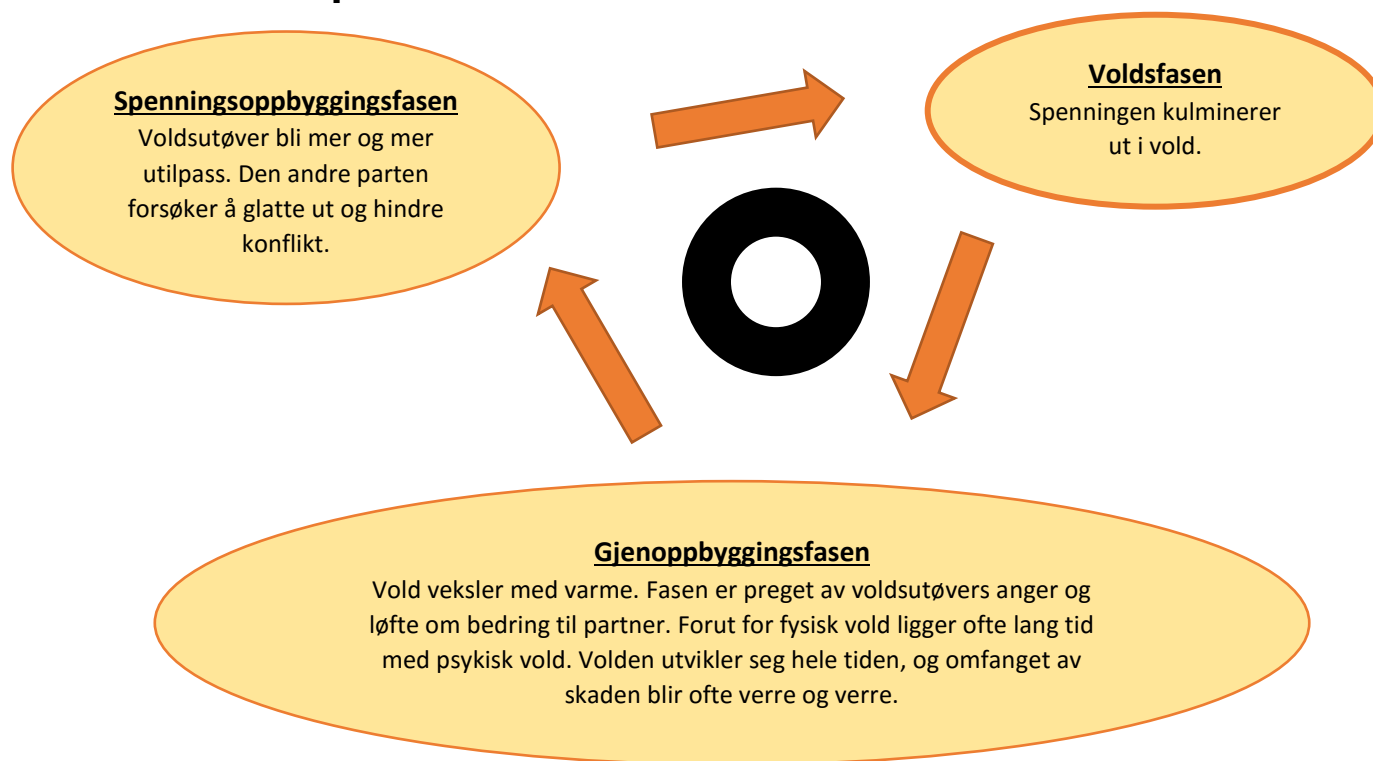
- Handlingens budskap
- Hensikt
- Konsekvens
- Handlingen i seg selv

Noen grupper som er spesielt utsatte for vold i nære relasjoner er:

- Funksjonshemmede
- Eldre
- Innvandrerjenter fra land der inngåelse av ekteskap under tvang og kjønnslemlesting er vanlig
- Rusmisbrukere

Men for å lykkes i arbeidet mot vold i nære relasjoner er det viktig å skape en forståelse for at dette kan vedkomme alle.

3.2 Voldsspiralen:

Hvis vi skal lykkes med å komme inn med hjelp er det viktig at hjelpeapparatet blir koblet på med en gang det har skjedd en voldsepisode, og utøver ennå befinner seg i gjenoppbyggingsfasen hvor han/hun er angrende og ofte mottakelig for hjelp.

3.3 Ulike typer vold

3.3.1 Fysisk vold

Fysisk mishandling er alle former for fysisk handling som skader eller kontrollerer et annet menneske. (Eks. slag, spark, bitt, kvelertak, holde fast, tilbakeholde)

3.3.2 Psykisk vold

Psykisk mishandling er all bruk av ord, stemme, handling eller mangel på handling som kontrollerer, skader eller krenker dine nærmeste. Mens mange par kan si noe de angrer, defineres psykisk mishandling som repeterende krenkelser uten hensyn til andres følelser. I noen parforhold / familieforhold skjer bare psykisk mishandling, mens all fysisk mishandling også inneholder psykisk

mishandling. Ofte utvikler mishandlingsforholdet seg fra psykisk til fysisk mishandling.

Psykisk mishandling inkluderer: Utskjelling, trusler, gjentakelse, sårende kritikk, ignorering, ydmykheter, uberettigede beskyldninger, forhør.

3.3.3 Mobbing

Mobbing er når en eller flere personer, gjentatte ganger og over en viss tid, sier eller gjør vonde og ubehagelige ting mot noen. Det vonde eller ubehagelige kan være direkte mobbing med slag, spark, skjellsord, krenkende og hånlige kommentarer eller trusler.

3.3.4 Seksualisert vold

Denne type atferd blir utført for å kontrollere og ydmykende den andre. Det kan være berøring mot egen vilje, seksuell aktivitet under tvang, smertefull seksuell aktivitet, voldtekt, blotting, kinking, verbale kommentarer av seksuell karakter.

3.3.5 Seksuelle overgrep mot barn

Her finnes det [nasjonale retningslinjer](#) som vi må følge, og det henvises derfor til disse.

3.3.6 Grooming-internetrelatert seksuelle overgrep

Grooming er prosessen hvor en voksen blir venner med, og oppretter en emosjonell kontakt med et barn, for så å avtale et møte slik at det blir mulig for den voksne å ha seksuell omgang med barnet.

3.3.7 Materiell vold

Handlinger rettet mot ting eller gjenstander. Knuse eller kaste ting i veggen, slå hull i døra osv.

3.3.8 Latent vold

Vold som virker i kraft av sin mulighet. Å leve i konstant frykt for nye voldsepisoder. Risikoen for ny vold styrer all atferd, og blir en strategi for å unngå ny vold.

For eksempel går på nåler, er på vakt, venter på at ny vold skal skje.

3.3.9 Kontrollerende atferd

Den viktigste drivkraften for den som utøver vold er å opprettholde makt og kontroll over partner/familie. Utover de handlingene som er nevnt ovenfor, blir det også benyttet maktmidler som krenker og skaper frykt. Dette gjør det enda

vanskeligere for partneren å handle slik at de selv og eventuelle barn i familien, blir sikret verdige livsforhold.

3.3.10 Økonomisk kontroll

Nekter partneren å arbeide, prøve å få partneren oppsagt, ta kontroll over pengene til partneren.

3.3.11 Trusler

Utsette partneren for trusler om å skade slektninger, venner eller de partneren arbeider sammen med. True med å sette ut rykter om partneren.

3.3.12 Dominerende atferd

Konstant kritikk, tar alle avgjørelser i familien, krenker partneren i påsyn av andre.

3.3.13 Ydmyke partneren

Foreta handlinger i det offentlige rom som ydmyker partneren.

3.3.14 Isolasjon

Kontrollerer hva partneren gjør, hvem hun/han er sammen med, og hva hun/han snakker med andre om.

3.3.15 Ære og æresrelatert vold (kjønnslemlestelse, tvangsekteskap, omskjæring)

Tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er også former for Vold i nære relasjoner. Tvangsekteskap og kjønnslemlestelse krever en særlig innsats. Regjeringen har utarbeidet en egen handlingsplan på dette området; [Handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet \(2013-2017\)](#).

Bruk denne planen hvis det er behov for å sette seg mer inn i dette begrepet.

3.3.16 Radikalisering og voldelig ekstremisme

Det er i Nord-Trøndelag laget en felles veileder som er ment å gi informasjon om hvordan man kan møte, følge opp og forebygge radikalisering og utvikling av voldelig ekstremisme hos unge personer i Nord-Trøndelag. [Her ligger veilederen](#).

3.3.17 Overgrep mot eldre

Eldre regnes som en spesielt sårbar gruppe i denne henseende, fordi høy alder disponerer for fysiske og psykiske svekkelser. I tillegg kan høy alder medføre tap av innflytelse, redusert sosialt nettverk og økt avhengighet av andre.

I følge WHO's definisjon, er overgrep mot eldre en enkeltstående handling eller gjentatte handlinger, eller mangel på riktige handlinger, i forhold hvor det er en forventning om tillit, og som forårsaker skade, nød eller lidelse for en eldre person (WHO).

Overgrepet kan være av fysisk, psykisk, seksuelt eller økonomisk art. Det kan være gjort med eller uten den hensikt å skade, eller som et resultat av forsømmelse. Eksempel på økonomisk vold kan være tap av verdigjenstander, bli fratatt penger. Eksempel på fysisk vold kan være å bli gitt medikamenter uten at en burde, tatt hardt tak i, bundet, klemt igjen nesen for å få vedkommende til å åpne munnen.

Eksempler på vold her kan være forsømmelser/neglisjering, som for eksempel ikke gi nok mat, ikke vasket, må vente på hjelp lenger enn nødvendig, forsømt munnpleie.

Illustrasjonsfoto Helsedirektoratet

4.0 Lovverk:

4.1 Straffelovens § 196- avvergelsesplikt- den gamle § 139

Alle har en generell plikt til å søke å hindre visse former for alvorlige forbrytelser gjennom å anmelde forholdet til politiet eller på annen måte avverge forholdet, jmf. straffelovens § 196.

Denne avvergeplikten går foran lovbestemt taushetsplikt.

4.2 § 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått. Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt og gjelder straffbare handlinger som nevnt i

- a) §§ 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 128, 129, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 192, 193, 194, 223, 239, 255, 256, 259, 274, 275, 279, 282, 283, 288, 291, 295, 299, 312, 314, 327, 329, 355 og 357,
- b) militær straffelov §§ 50, 52 eller 96, eller
- c) sikkerhetsloven § 18 a, jf. § 31 fjerde ledd.

Ved overtredelse av §§ 312 eller 314 gjelder avvergingsplikten bare når den fornærmede er under 16 år.

Brudd på avvergingsplikten straffes ikke når

- a) handlingen det er tale om å avverge ikke har kommet så langt som til straffbart forsøk, jf. § 16, eller
- b) plikten ikke kunne oppfylles uten å utsette ham selv, hans nærmeste eller noen uskyldig for siktelse eller tiltale eller fare for liv, helse eller velferd.

Tidligere inntrådte avvergeplikten etter § 139 (§196) først når man hadde sikker (pålitelig) kunnskap om at alvorlige straffbare handlinger ville eller var i ferd med å bli begått. Etter lovendringen inntreer avvergeplikten når man holder det for sikkert eller mest sannsynlig at den aktuelle straffbare handlingen vil bli eller er begått. Dette innebærer en utvidelse av avvergeplikten, i det det skal mindre til før en slik plikt inntreer. Ved lovendringen er det dessuten tydeliggjort at avvergeplikten opphever en eventuell taushetsplikt. Det er også straffbart å medvirke til brudd på avvergeplikten, for eksempel ved å overtale noen til ikke å melde fra til politiet.

4.3 § 282. Mishandling i nære relasjoner

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkelser, alvorlig eller gjentatt mishandler

- a) sin nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer,
- b) sin eller nåværende eller tidligere ektefelles eller samboers slektning i rett nedstigende linje,
- c) sin slektning i rett oppstigende linje,
- d) noen i sin husstand, eller
- e) noen i sin omsorg.

4.4 § 283. Grov mishandling i nære relasjoner

Grov mishandling i nære relasjoner straffes med fengsel inntil 15 år. Ved avgjørelsen av om mishandlingen er grov skal det særlig legges vekt på om den har hatt til følge betydelig skade eller død, og for øvrig

- a) dens varighet,
- b) om den er utført på en særlig smertefull måte, eller har hatt til følge betydelig smerte, eller
- c) om den er begått mot en forsvarsløs person.

5.0 Hvordan skal vi handle:

- 1) Tør å spørre
- 2) Dokumentere (ta bilder, følge til lege osv.)
- 3) Husk meldeplikten/avvergelsesplikten
- 4) Bruk aktuelle rådgivere i hjelpeapparatet dersom du er usikker

6.0 Melding til barnevernstjenesten

I saker der det foreligger mistanke om at et barn er utsatt for vold i familien, er hovedregelen at foreldre/ foresatte ikke skal informeres når melding sendes. Barnevernstjenesten og/ eller politiet er de som vurderer om og når det skal informeres.

Det vil kunne skade både barnevernstjenestens og politiets arbeid dersom den mistanken retter seg mot allerede er informert før opplysningene er gitt barnevernstjenesten og politiet. Det forventes ikke at meldingen skal komme skriftlig, ring barnevernet.

7.0 Grunn til å tro

En mistanke om at et barn kan være utsatt for vold i familien kan bygge på alt fra en spesifikk følelse om at noe kan være galt, til tydelige tegn på at barnet utsettes for vold. Kravet om at «det må være grunn til å tro» innebærer at det må foreligge en begrunnet bekymring for at barnet befinner seg i en situasjon som utløser opplysningsplikten. Det må altså foreligge noe mer enn en vag mistanke. Det stilles imidlertid ikke krav om sikker kunnskap om at barnet befinner seg i en slik situasjon.

8.0 Praktiske handlingsverktøy som er linket til kvalitetssystemet:

- 1) Flytskjema ved mistanke om vold mot voksne
- 2) Politiets arbeid i straffesaker der barn er utsatt for vold
- 3) Flytskjema ved mistanke om vold mot barn
- 4) Flytskjema når barnevernet mottar melding om vold mot barn
- 5) Saksgang i oppdagelsesfasen der det er mistanke om vold mot barn
- 6) Samtaler med barnet om vold i nære relasjoner-barnesamtalen
- 7) Symptomer på at barn og unge er utsatt eller vitne til vold
- 8) Formelle bestemmelser som har betydning for samarbeidet
- 9) Standard skjema med spørsmål for kartlegging av vold og alvorligheten av vold
- 10) Sikkerhetsplan

9.0 Tiltak som skal iverksettes i Overhalla kommune:

- 1) Kompetanseheving på tema for alle tjenesteområder som jobber med dette problemområdet. Dette arbeidet er allerede i gang, men må gjentas hyppig
- 2) Holdningsendring, informasjon og opplysningsarbeid
- 3) Skal utvikles kartleggingsverktøy som ansatte i kommunen kan bruke
- 4) Det skal utarbeides sikkerhetsplaner for de utsatte. Den som er brukeren nærmest skal gjøre dette, og innhente hjelp til dette ved behov.
- 5) Ved saker som omhandles vold i nære relasjoner skal det være tverrfaglig samarbeid. Ingen tjeneste skal sitte alene om dette ansvaret. Økt fokus på tverrfaglig samarbeid.
- 6) Det skal utarbeides individuell plan på alle brukere som omfatter dette problemområdet.
- 7) Det skal jobbes direkte med voldsutsatt og voldsutøver i kommunen. Den som er bruker nærmest har ansvar for dette og tilkaller ekstern kompetanse ved behov.
- 8) Fokus på boligproblematikk. Ønske om at kommunen skal ha tilgang på en krisebolig som er ledig når man trenger det.
- 9) Lage link om tema på kommunens nettside, der en kan få informasjon om hvor en kan søke hjelp.
- 10) Fokus på å opprette samkommune tiltak innenfor problemområdet. For eksempel grupper for voldsutsatte og voldsutsatte barn.

Mål	Tiltak	Tidsrom for tiltak	Ansvar	Evaluere måloppnåelse
Bevisstgjøring og kompetanseheving innen feltet	Jevnlig innføring av tema til tjenester. Jevnlig opplysningsarbeid til ansatte og innbyggere i kommunen. Bestille brosjyre og plakater med tema Meld Fra med info om tema.	4-års periode	Prosjektleder	Sjekke ut om tjenestene har mottatt og forstått
Forebygging av utøvelse av vold og opplæring i andre handlingsalternativ enn vold	Offentlige ansatte jobber hele tiden med å tilby hjelp til de som trenger det i forhold til handlingsalternativer	Løpende hele tiden	Offentlige ansatte	Enhetene tar dette opp regelmessig i sin tjeneste.
Oppdage og kartlegge tilfeller bedre og tidligere	Utstyre tjenestene med kartleggingsverktøy Bruk velferdssjekk-evt med bistand av politi, lege, psyk.	Hele planperioden	Hver enkelt tjeneste	
Unngå nye tilfeller av vold der det har skjedd tidligere, samt bedre arbeid med enkeltsaker	Fokus på avvergelsesplikten vi alle har.			
Bedre tverrfaglig samarbeid i enkeltsaker	Fokus på koordinatorfunksjonen. Knyttet opp mot BTI arbeidet i kommunen.	Hele perioden	Alle	
Kommunen skal ha et boligtilbud som står ledig ved kriser	Ha mulighet for å ha krisebolig tilgjengelig i kommunen	Hele planperioden		
Synliggjøre bedre for kommunens innbyggere hvor de kan få hjelp i disse situasjonene	Opplysningsarbeid	Hele planperioden	Alle	

10.0 Tilbud til voldsutsatte

Den som blir utsatt for vold/vitne til vold trenger et lett tilgjengelig tilbud, ofte veldig akutt.

Et viktig tilbud gis gjennom Nord – trøndelag krisesenter som ligger på Verdal. Dette er et døgnåpent lavterskeltilbud. Krisesenteret er et lavterskeltilbud som brukere kan henvende seg til uten henvisning eller timebestilling, man kan være anonym, man bestemmer selv hvilken hjelp man ønsker å ta imot og man kan flytte ut igjen når man selv ønsker det.

11.0 Dinutvei.no

Er en nasjonal veiviser til hjelpetilbud, informasjon og kunnskap om vold i nære relasjoner, voldtekt og andre seksuelle overgrep. Her finner du også en spørsmål-svartjeneste hvor du som stiller spørsmål er anonym.

Portalens målgrupper er både utsatte, utøvere og berørte. Fagpersoner, beslutningstakere og organisasjoner skal også kunne finne informasjon og hente kunnskap i portalen. [Besøk siden](#).

12.0 Viktige lokale tiltak

- Barneverntjenesten i Midtre Namdal: 477 51 378 (08.00-15.00)
- Barnevernsvakta i Nord-Trøndelag: 489 55 599/404 29 138
(Aktiv vakt fredag 18.00-24.00 og lørdag 18.00-24.00. Bakvakt hele helga).
- Politiet i Nord-Trøndelag: 02 800
- Konfliktrådet: 220 32 650
- Krisesentret i Nord-Trøndelag, Verdal: 740 77 710
- Rus- og psykisk helsetjeneste: 970 17 031
- Helsestasjon: 993 67 000
- NAV: 5555 3333
- Legevakt: 116 117

Illustrasjonsfoto Helsedirektoratet

13.0 Viktige sentrale tiltak

Barnehuset- et tverretatlig mottak

For barn samt voksne psykisk utviklingshemmede som har vært utsatt for seksuelle overgrep, vold eller vært vitne til vold i nære relasjoner. For å sikre disse barna bedre hjelpe- og behandlingstilbud, har den norske regjeringen fått på plass en landsdekkende ordning med barnehus. I barnehusene skjer avhør, undersøkelser og behandling på samme sted. Nærmeste Barnehus for Overhalla kommune er i Barnehuset i Trondheim. www.barnehuset.com

Alarmtelefon for barn og unge

2. juni 2009 åpnet en nasjonal alarmtelefon for barn og unge, hvor både barn og unge selv, samt bekymrede voksne får mulighet til å si fra om sin bekymring for et barn som utsettes for ulike former for vold, overgrep eller omsorgssvikt. Alarmsentralen har telefonnummer 116 111 og nettadressen er www.116111.no

Overgrepsmottak i Nord-Trøndelag ved Sykehuset Levanger

skal ta imot mennesker utsatt for seksuelle overgrep - kvinner OG menn over 16 år. Kontaktinfo: Legevakten i Levanger, tlf. 740 80000

Overgrepsmottak ved St.Olav, Trondheim

skal ta imot barn og ungdom under 16 år.

Kontaktinfo; Overgrepsheten Kvinne-barnsentret, St Olav Hospital HF.
Tlf. 725 71 212

Vern for eldre – Nasjonal kontakttelefon 800 30 196

Vern for eldre hjelper de som står i fare for eller er utsatt for overgrep. Tilbudet er gratis, og en kan være anonym. Alle over 62 år som er utsatt for overgrep, kan ringe for å få råd, veiledning og hjelp. Også pårørende eller andre som har mistanke om overgrep mot eldre, kan benytte dette nummeret.

En utfordring når det gjelder overgrep mot eldre er nettopp hvordan kan de som ikke ønsker å ta kontakt med politiet i frykt for å måtte anmelde, vitne mot og i ytterste konsekvens fengsle en av sine nærmeste få hjelp. Her er Vern for Eldre et godt alternativ.

Vold i nære relasjoner er ikke et privat problem, men et offentlig anliggende. Ved å se og synliggjøre det er vi alle med på å fjerne skammen.

www.vernforeldre.no

Støttetelefonen for kriminalitetsofre driftes av Kontoret for voldsoffererstatning/Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre. Støttetelefonen har nummer: 800 40 008.

Kompetanseteamet mot tvangsekteskap

De kan bistå førstelinjetjenesten i arbeidet mot tvangsekteskap og æresrelatert vold/familierelaterte problemer. De kan også bidra med kompetansehevingstiltak som foredrag, seminarer og veiledning i enkeltsaker. Tlf: 478 09 050.

Røde Kors-telefonen om tvangsekteskap: 815 55 201

Familievolds-koordinator for politiet i Nord-Trøndelag

For å sikre en god behandling av saker som gjelder vold i nære relasjoner, skal politiets koordinator for familievold og seksuelle overgrep bidra til at voldsutsatte og pårørende møtes med forståelse og tilstrekkelig kompetanse. Koordinatoren skal etablere samarbeidsrutiner med andre etater, institusjoner og organisasjoner med tilknytning til problematikken

Rådgivningskontoret for kriminalitetsofre

Kontoret for voldsoffererstatning er et statlig forvaltningsorgan. Kontoret behandler søknader om voldsoffererstatning fra personer som er påført personskade som følge av straffbar voldshandling. www.kriminalitetsofre.no

Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, Region Midt (RVTS-Midt)

Er tilgjengelige for alle som møter mennesker berørt av vold og seksuelle overgrep, traumatisk stress, tvungen migrasjon eller selvmordsproblematikk. Hovedmålet er å fremme helse og livskvalitet hos de berørte.

Skal bistå med kompetanseutvikling, informasjon, veiledning og etablering av nettverk mellom relevante samarbeidspartnere i regionen. Senteret skal arbeide på tvers av profesjoner, samfunnssektorer og forvaltningsnivåer, og bidra til forskning og kunnskapsutvikling i samarbeid med regionale og nasjonale fagmiljøer på senterets fagområder.

Bidrar til kompetanseheving gjennom undervisning, veiledning, konsultasjon og nettverksarbeid på tvers av sektorer, etater og forvaltningsnivåer. RVTS-Midt innbefatter fylkene Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag.

Senter for krisepsykologi har en egen nettside med ny og oppdatert kunnskap og mange linker til andre informasjons- og kunnskapssider. www.krisepsyk.no (fanen Familievold).

Alternativ til vold driver behandling, forskning/kunnskapsutvikling og utadrettet virksomhet (undervisning, kurs, veiledning, studiebesøk m.m.) www.atv-stiftelsen.no

Regionale og nasjonale krisetelefoner

- **Jentevakta**, tlf 735 21 000, er en telefon-, MSN- og mailtjeneste for unge jenter med fokus på å redusere kjønnsrelaterte problemer blant ungdom. Slogordet er; Vi er til for jenter! Vi er selv jenter! Du er ikke alene!
- **Kirkens SOS** (hele døgnet) 815 33 300
- **Mental Helse Hjelpetelefonen** (hele døgnet) 810 30 030
- **Røde Kors-telefonen for barn og ungdom** 800 33 321
- **Homofiles ungdomstelefon** 810 00 277
- **Dixi, ressurscenter for voldtatte** 22 44 40 50/ mob: 930 58 070
- **Barneombudet** - grønt nummer 800 31 700

Landsdekkende telefon for Incest- og seksuelt misbrukte: 800 57 000
www.incest80057000.no

Hjelpetjenester på nett

- Si det med ord (Mental Helse): www.sidetmedord.no
- Kirkens SOS: www.kirkens-sos.no

- Røde Kors: www.ung.no
- SEIF - Selvhjelp for innvandrere og flyktninger: www.seif.no
- Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress: www.nkvts.no
- Om personvern, nettvett og digital dømmekraft: www.dubestemmer.no